

หนังสือเรียนสาระทักษะการเรียนรู้ รายวิชาเลือก การเขียนโครงการวิจัยอย่างง่าย รหัส ทร 02037

หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551
สำหรับคนไทยในต่างประเทศ

ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยกลุ่มเป้าหมายพิเศษ
สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย
สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

เอกสารทางวิชาการลำดับที่ 55 /2554

หนังสือเรียนสาระทักษะการเรียนรู้
รายวิชาเลือก การเขียนโครงการวิจัยอย่างง่าย
รหัส ทร 02037

หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551
สำหรับคนไทยในต่างประเทศ

ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยกลุ่มเป้าหมายพิเศษ
สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย
สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

เอกสารทางวิชาการลำดับที่ 55 /2554

ชื่อหนังสือ : หนังสือเรียนสาระทักษะการเรียนรู้
รายวิชา การเขียนโครงการวิจัยอย่างง่าย
รหัส 02037
หลักสูตรการศึกษานอกระบบ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน
พุทธศักราช 2551 สำหรับคนไทยในต่างประเทศ

ปีที่พิมพ์ : 2554

เอกสารทางวิชาการหมายเลข : 55/2554

จัดพิมพ์และเผยแพร่ : ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษา
ตามอัธยาศัยกลุ่มเป้าหมายพิเศษ
สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตาม
อัธยาศัย
สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ
กระทรวงศึกษาธิการ
โทร. 0 22817217 -8 , 0 2682 5331
โทรสาร 0 2682 5330

เว็บไซต์ : <http://www.nfe.go.th/0104-v3/frontend/>

คำนำ

ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยกลุ่มเป้าหมายพิเศษ ได้ดำเนินการจัดทำหนังสือเรียนสาระทักษะการเรียนรู้ รายวิชาเลือก รหัส ทร 02037 การเขียนโครงการวิจัยอย่างง่าย เพื่อใช้ในการเรียนการสอน ตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สำหรับคนไทยในต่างประเทศ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณธรรม จริยธรรม มีสติปัญญา และศักยภาพในการประกอบอาชีพ การศึกษาต่อ และสามารถดำรงชีวิตอยู่ได้อย่างมีความสุข โดยผู้เรียนสามารถศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง และปฏิบัติกิจกรรมเพื่อทดสอบความรู้ ความเข้าใจในสาระเนื้อหานี้ รวมทั้งหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้หรือสื่ออื่น ๆ เพิ่มเติมได้

ในการดำเนินการจัดทำหนังสือเรียนเล่มนี้ ได้รับความร่วมมือที่ดีจากผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เกี่ยวข้องที่ร่วมค้นคว้าและเรียบเรียงเนื้อหาสาระจากสื่อต่างๆ เพื่อให้ได้สื่อที่สอดคล้องกับหลักสูตร และเป็นประโยชน์ต่อผู้เรียนที่อยู่นอกระบบอย่างแท้จริง ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยกลุ่มเป้าหมายพิเศษ ขอขอบคุณคณะที่ปรึกษา คณะผู้ยกร่างและเรียบเรียง ตลอดจนผู้จัดทำทุกท่านที่ให้ความร่วมมือด้วยดีไว้ ณ โอกาสนี้

ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยกลุ่มเป้าหมายพิเศษ หวังว่าหนังสือเล่มนี้จะเป็นประโยชน์ต่อผู้เรียนและการจัดการเรียนการสอน หากมีข้อเสนอแนะประการใดจะขอน้อมรับไว้ด้วยความขอบคุณยิ่ง

ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยกลุ่มเป้าหมายพิเศษ

2554

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
คำนำ	
สารบัญ	
คำแนะนำการใช้หนังสือเรียน.....	1
โครงสร้างรายวิชา การเขียนโครงการวิจัยอย่างง่าย.....	4
บทที่ 1 การเขียนโครงการวิจัยอย่างง่าย	5
เรื่องที่ 1 ความเป็นมาและความสำคัญของเรื่องที่จะทำวิจัย.....	6
เรื่องที่ 2 วัตถุประสงค์การวิจัย.....	6
เรื่องที่ 3 ขั้นตอนการดำเนินงาน.....	7
เรื่องที่ 4 ประโยชน์/ผลที่ได้รับจากการวิจัย.....	11
เรื่องที่ 5 เทคนิคการเขียนโครงการวิจัยอย่างง่าย.....	11
กิจกรรมท้ายบท.....	14
บทที่ 2 แบบฝึกการเขียนโครงการวิจัย.....	18
เรื่องที่ 1 ศึกษาจากตัวอย่างเค้าโครงการวิจัยเรื่อง การศึกษาค้นคว้า ด้วยตนเองของผู้เรียนนอกโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ศูนย์การเรียนรู้ชุมชนวัดแจ้ง.....	18
เรื่องที่ 2 ศึกษาจากตัวอย่างรายงานการวิจัยเรื่อง การศึกษา ผลการจัดทำบัญชีครัวเรือนของครอบครัว นายสมหมาย ชยันปลูก.....	20
กิจกรรมท้ายบท.....	24
บทที่ 3 การนำเสนอโครงการวิจัยและแลกเปลี่ยนความคิดเห็น.....	30
เรื่องที่ 1 การนำเสนอผลงาน.....	30
เรื่องที่ 2 การเขียนแสดงความคิดเห็น.....	31
กิจกรรมท้ายบท.....	33
บรรณานุกรม.....	34
คณะผู้จัดทำ.....	35

คำแนะนำการใช้หนังสือเรียน

หนังสือเรียนสาระทักษะการเรียนรู้ รายวิชาการเขียนโครงการวิจัยอย่างง่าย รหัส 02037 (1 หน่วยกิต) ตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สำหรับคนไทยในต่างประเทศ ประกอบด้วยสาระสำคัญ ดังนี้

ส่วนที่ 1 คำชี้แจงก่อนเรียนรู้รายวิชา

ส่วนที่ 2 เนื้อหาสาระและกิจกรรมท้ายบท

ส่วนที่ 1 คำชี้แจงก่อนเรียนรู้รายวิชา

ผู้เรียนต้องศึกษารายละเอียดในคำนำและคำแนะนำการใช้หนังสือเรียน เพื่อสร้างความเข้าใจและเพื่อให้บรรลุตามมาตรฐานการเรียนรู้ของรายวิชา ซึ่งการเรียนรู้เนื้อหาและการปฏิบัติกิจกรรมท้ายบท ควรปฏิบัติดังนี้

1. ทหารหรือครูประจำกลุ่ม / ครูผู้สอน เพื่อร่วมกันวางแผนการเรียนรู้ (ใช้เวลาเรียน 40 ชั่วโมง)
2. ศึกษาเนื้อหาจากหนังสือเรียน หากมีข้อสงสัยเรื่องใดสามารถศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมได้จากสื่อต่าง ๆ หรือทหารหรือครูประจำกลุ่ม / ครูผู้สอน เพื่อขอคำอธิบายเพิ่มเติม
3. ทำกิจกรรมท้ายบทเรียนตามที่กำหนด
4. เข้าสอบวัดผลการเรียนรู้ปลายภาคเรียน
5. สร้างความเข้าใจเกี่ยวกับการประเมินผลรายวิชา ซึ่งมีคะแนนเต็ม 100 คะแนนโดยแบ่งสัดส่วนคะแนนเป็น คะแนนระหว่างภาคเรียน 60 คะแนน และปลายภาคเรียน 40 คะแนน ดังนี้

5.1 คะแนนระหว่างภาคเรียน 60 คะแนน แบ่งส่วนคะแนนตามกิจกรรม ได้แก่

- 1) ทำกิจกรรมท้ายบทเรียน 20 คะแนน โดยทำกิจกรรมท้ายบทให้ครบถ้วน
- 2) ทำบันทึกการเรียนรู้ 20 คะแนน โดยสรุปย่อเนื้อหาหรือวิเคราะห์เนื้อหาจากการศึกษาหนังสือแบบเรียนรายวิชานี้ เพื่อแสดงให้เห็นกระบวนการเรียนรู้ ประโยชน์ และการนำความรู้ไปใช้ โดยทำตามที่ครูกำหนด และจัดทำเป็นรูปแบบเอกสารความรู้ ดังนี้
 - ปก (รายละเอียดเกี่ยวกับตัวผู้เรียน: ชื่อ-นามสกุล รหัสประจำตัว ระดับการศึกษา ศกร.กศน. ของผู้เรียน และศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยกลุ่มเป้าหมายพิเศษ)
 - ส่วนบันทึกการเรียนรู้ (เนื้อหาประกอบด้วย : หัวข้อ/เรื่องที่ศึกษา และจุดประสงค์ที่ศึกษา และขั้นตอนการศึกษาโดยระบุว่าวิธีรวบรวมข้อมูลอย่างไร นำข้อมูลมาใช้อย่างไร)
 - ส่วนสรุปย่อเนื้อหา (สรุปสาระความรู้สำคัญตามเนื้อหาที่ได้บันทึกการเรียนรู้)

- ประโยชน์ที่เกิดกับตัวผู้เรียน (บอกความรู้ที่ได้รับและนำมาพัฒนาตนเอง/
การนำไปประยุกต์ใช้ในรายวิชาอื่น ๆ หรือในชีวิตประจำวัน)

3) ทำรายงานหรือโครงงาน 20 คะแนน โดยจัดทำเนื้อหาเป็นรายงานหรือโครงงาน
ตามที่ครูกำหนดรูปแบบเอกสารรายงาน หรือโครงงาน ดังนี้

3.1) การทำรายงานหรือโครงงานตามที่ครูมอบหมาย ให้ดำเนินการตามรูปแบบ
กระบวนการทำรายงาน หรือโครงงาน ตามรูปแบบเอกสาร ดังนี้

- ปก (เรื่องที่รายงาน รายละเอียดเกี่ยวกับตัวผู้เรียน : ชื่อ-นามสกุล
รหัสประจำตัว ระดับการศึกษา ศกร.กศน. ของผู้เรียน และศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตาม
อัธยาศัยกลุ่มเป้าหมายพิเศษ)

- คำนำ
- สารบัญ
- ส่วนเนื้อหา (หัวข้อหลัก หัวข้อย่อย)
- ส่วนเอกสารอ้างอิง

3.2) การทำโครงงาน ตามที่ครูมอบหมาย และดำเนินการตามกระบวนการทำ
รายงาน โดยจัดทำตามรูปแบบเอกสารดังนี้

- ปก (ชื่อโครงงาน รายละเอียดเกี่ยวกับตัวผู้เรียน : ชื่อ-นามสกุล รหัส
ประจำตัว ระดับการศึกษา ศกร.กศน. ของผู้เรียน และศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตาม
อัธยาศัยกลุ่มเป้าหมายพิเศษ)

- หลักการและเหตุผล
- วัตถุประสงค์
- เป้าหมาย
- ขอบเขตของการศึกษา
- วิธีดำเนินงานและรายละเอียดของแผน
- ระยะเวลาดำเนินงาน
- งบประมาณ
- ผลที่คาดว่าจะได้รับ

5.2 คะแนนปลายภาคเรียน 40 คะแนน ผู้เรียนต้องเข้าสอบวัดความรู้ปลายภาคเรียน
โดยใช้เครื่องมือ (ข้อสอบแบบปรนัย หรือ อัตนัย) ของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตาม
อัธยาศัยกลุ่มเป้าหมายพิเศษ

ส่วนที่ 2 เนื้อหาสาระและกิจกรรมท้ายบท

ผู้เรียนต้องวางแผนการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับระยะเวลาของรายวิชา และต้องศึกษาเนื้อหาสาระตามที่กำหนดในรายวิชาให้ละเอียดครบถ้วน เพื่อให้เป็นไปตามมาตรฐานการเรียนรู้ของรายวิชา ซึ่งในรายวิชานี้ได้แบ่งเนื้อหาออกเป็น 3 บท ดังนี้

บทที่ 1 การเขียนโครงการวิจัยอย่างง่าย

บทที่ 2 แบบฝึกการเขียนโครงการวิจัย

บทที่ 3 การนำเสนอโครงการวิจัยและการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น

ส่วนกิจกรรมท้ายบทเรียน เมื่อผู้เรียนได้ศึกษาเนื้อหาแต่ละบท/ตอนแล้ว ต้องทำกิจกรรมท้ายบทตามที่หนังสือเรียนได้กำหนดให้ครบถ้วน เพื่อสะสมเป็นคะแนนระหว่างภาคเรียน (20 คะแนน)

โครงสร้างรายวิชา การเขียนโครงการวิจัยอย่างง่าย รหัส ทร 02037

สาระสำคัญ

สาระทักษะการเรียนรู้ รายวิชาการเขียนโครงการวิจัยอย่างง่าย รหัส ทร 02037 มีเนื้อหาเกี่ยวกับการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียนในด้านการเขียนโครงการวิจัยอย่างง่าย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเขียนโครงการวิจัยอย่างง่ายได้

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจ และสามารถเขียนโครงการวิจัยอย่างง่าย รวมทั้งสามารถนำเสนอและแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับโครงการวิจัยอย่างง่าย ได้

ขอบข่ายเนื้อหา

บทที่ 1 การเขียนโครงการวิจัยอย่างง่าย

เรื่องที่ 1 ความเป็นมาและความสำคัญของเรื่องที่จะทำวิจัย

เรื่องที่ 2 วัตถุประสงค์การวิจัย

เรื่องที่ 3 ขั้นตอนการดำเนินงาน

3.1 การระบุปัญหาการวิจัย

3.2 การกำหนดแนวคำตอบเบื้องต้น (สมมุติฐาน)

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

เรื่องที่ 4 ประโยชน์/ผลที่ได้รับจากการวิจัย

เรื่องที่ 5 เทคนิคการเขียนโครงการวิจัย

บทที่ 2 แบบฝึกการเขียนโครงการวิจัย

เรื่องที่ 1 ตัวอย่างการเขียนโครงการวิจัยอย่างง่าย เรื่องการศึกษาค้นคว้า

ด้วยตนเองของผู้เรียน กศน. ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ศรช.วัดแจ้ง

เรื่องที่ 2 ตัวอย่างรายงานการวิจัยอย่างง่าย เรื่องการศึกษาผลการจัดทำ

บัญชีครัวเรือนของครอบครัว นายสมหมาย ชยันปลูก

บทที่ 3 การนำเสนอโครงการวิจัยและการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น

เรื่องที่ 1 การนำเสนอผลการดำเนินงานโครงการวิจัยอย่างง่าย

เรื่องที่ 2 การเขียนแนวความคิดเห็น

บทที่ 1

การเขียนโครงการวิจัยอย่างง่าย

สาระสำคัญ

ถึงแม้ผู้เรียนจะได้เคยศึกษาหลักการเขียนโครงการวิจัยอย่างง่ายมาบ้างแล้ว แต่การที่จะนำพื้นฐานความรู้ไปใช้ปฏิบัติงานได้จริง นั้น จะต้องมีการฝึกให้เกิดทักษะซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนสามารถสร้างผลงานที่มีคุณค่าได้ ดังนั้น ในการศึกษาบทเรียนเรื่องการเขียนโครงการวิจัยอย่างง่ายในส่วนนี้ ทั้งผู้เรียนและครูผู้สอนต้องพัฒนาฝึกฝนด้วยความมุ่งมั่นตั้งใจ

ผลการเรียนที่คาดหวัง

เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจและมีทักษะวิธีในการเขียนโครงการวิจัยอย่างง่าย

ขอบข่ายเนื้อหา

การเขียนโครงการวิจัยอย่างง่ายมีขอบข่ายเนื้อหา เกี่ยวกับพื้นฐานความรู้เกี่ยวกับการเขียนโครงการวิจัย ความเป็นมาและความสำคัญของเรื่องที่จะทำการวิจัย วัตถุประสงค์การวิจัย ขั้นตอนการดำเนินงาน ประโยชน์/ผลที่ได้รับจากการวิจัย และเทคนิคการเขียนโครงการวิจัย

เนื้อหาสาระ

ผู้เรียนที่เลือกเรียนในรายวิชานี้ หวังว่าจะต้องมีความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการวิจัยอย่างง่ายมาแล้ว เพราะท่านต้องผ่านการเรียนในรายวิชาทักษะการเรียนรู้ ซึ่งเป็นรายวิชาบังคับของการศึกษาในระดับนี้ ถ้าผู้เรียนย้อนทบทวน ความรู้เดิมจะนึกออกกว่า กระบวนการและขั้นตอนการทำวิจัยอย่างง่าย อาจแบ่งได้เป็น 5 ขั้นตอน คือ การกำหนดคำถามวิจัย/ปัญหาการวิจัย การเขียนโครงการวิจัย การดำเนินการตามแผนในโครงการวิจัย การเขียนรายงานการวิจัย และการเผยแพร่ผลงานวิจัย (www.thai-teacher.freevar.com) ซึ่งการศึกษาในรายวิชานี้จะเป็นการศึกษาในสาระเนื้อหาที่ต่อเนื่องกัน เพื่อประสิทธิภาพในการเรียนรู้ของผู้เรียนเสนอแนะให้ย้อนไปศึกษาทบทวนความรู้เดิมเพื่อจะได้เชื่อมต่อกับความรู้ใหม่และเกิดทักษะในทางปฏิบัติที่กลมกลืนต่อเนื่องกัน สำหรับหัวข้อเรื่อง “การเขียนโครงการวิจัย” ซึ่งเป็นหนึ่งในห้าเรื่องดังกล่าวเป็นสาระสำคัญที่จะได้ศึกษาฝึกทักษะเพิ่มเติมเพื่อให้ผู้เรียนสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการทำโครงการวิจัยได้ต่อไป

เรื่องที่ 1 ความเป็นมาและความสำคัญของเรื่องที่จะทำวิจัย

การเขียนโครงการวิจัยนั้นข้อสำคัญหรือเรียกง่าย ๆ ว่า หัวใจของการเขียน คือเนื้อหาที่เกี่ยวกับ “ที่มาและความสำคัญของปัญหาการวิจัย” ซึ่งมีความสำคัญ ดังนี้

1) ทำให้ผู้อ่านหรือผู้ที่สนับสนุนงบประมาณในการวิจัยเข้าใจว่าเรื่องที่เรากำลังทำวิจัยมีความสำคัญจริง โดยประเมินจากมูลค่าทางเศรษฐกิจของสิ่งที่ทำ จำนวนผู้คนที่จะได้รับประโยชน์จากผลการวิจัย ผลประโยชน์จะตกไปถึงผู้ที่ต่อยอดกว่าทางสังคม เป็นต้น

2) ทำให้ผู้อ่านหรือผู้ที่สนับสนุนงบประมาณในการวิจัยเข้าใจว่าแรงจูงใจในการทำวิจัยเรื่องนี้คืออะไร โดยประเมินจากความเป็นช่องว่างทางวิชาการที่ยังไม่มีคำตอบ ยังไม่มีการศึกษาในเรื่องนี้และต้องการได้คำตอบ (เนื่องจากมีความสำคัญตามข้อ 1)

3) หากทำให้ผู้อ่านหรือผู้ที่สนับสนุนงบประมาณในการทำวิจัยรู้สึกที่เราคือคนที่ใช่สำหรับการวิจัยเรื่องนี้ยิ่งจะดีมาก โดยประเมินจากความเชี่ยวชาญผลงานที่ผ่านมา ความได้เปรียบเชิงภูมิศาสตร์ ความได้เปรียบเรื่องข้อมูล

อนึ่ง สิ่งที่ยื่นแล้วไม่สามารถนำไปสู่เป้าหมายสามประการดังกล่าว ไม่ควรเขียนไว้ในส่วนของ ที่มาและความสำคัญของปัญหา เพราะจะทำให้ผู้อ่านหรือผู้ที่สนับสนุนงบประมาณในการทำวิจัยไขว่เขว ทั้งในประเด็นปัญหาและความเป็นมืออาชีพของผู้วิจัย

เรื่องที่ 2 วัตถุประสงค์การวิจัย

การเขียนวัตถุประสงค์ของการวิจัย เป็นการระบุให้ผู้อ่านหรือผู้ที่สนับสนุนงบประมาณในการทำวิจัยได้ทราบว่างานวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยต้องการทำอะไร กับใคร และจุดหมายปลายทางหรือผลลัพธ์สุดท้ายที่ผู้วิจัยต้องการคืออะไร ดังนั้นการเขียนวัตถุประสงค์ของการวิจัยมีแนวทางดังนี้

1) เขียนเป็นประโยคคำถาม

(1) การเขียนเป็นประโยคคำถามเดียว เช่น “การวิจัยครั้งนี้ต้องการทราบว่า ประชาชนในชนบทของภาคต่าง ๆ มีพฤติกรรมการบริโภคสินค้าอย่างไร”

(2) การเขียนเป็นประโยคคำถามหลาย ๆ ประโยค (มีหลายปัญหา) เช่น “การวิจัยครั้งนี้ต้องการทราบว่า (2.1) ประชาชนในชนบทมีพฤติกรรมการบริโภคสินค้าอย่างไร (2.2) ประชาชนในชนบทระหว่างภาคเหนือ ภาคกลาง ภาคใต้ และภาคตะวันออก มีพฤติกรรมการบริโภคสินค้าแตกต่างกันหรือไม่ (2.3) ประชาชนในชนบทที่มีฐานะเศรษฐกิจแตกต่างกัน มีพฤติกรรมการบริโภคสินค้าแตกต่างกันหรือไม่”

(3) การเขียนประโยคคำถามหลักตามด้วยประโยคคำถามย่อย เช่น “การวิจัยครั้งนี้ต้องการทราบว่า ประชาชนในชนบทมีพฤติกรรมการบริโภคสินค้าอย่างไร ในประเด็นของ (3.1) ประชาชนใน

ชนบทระหว่างภาคมีพฤติกรรมการบริโภคสินค้าแตกต่างกันหรือไม่ (3.2) ประชาชนในชนบทที่มีฐานะเศรษฐกิจแตกต่างกันจะมีพฤติกรรมการบริโภคสินค้าแตกต่างกันหรือไม่”

(4) การเขียนเป็นประโยคคำถามหลักตามด้วยวลี เช่น “การวิจัยครั้งนี้ต้องการทราบว่า ประชาชนในชนบทมีพฤติกรรมบริโภคสินค้าแตกต่างกันอย่างไร ระหว่าง ประชาชนในภาคเหนือ ภาคกลาง ภาคใต้ และภาคตะวันออกและระหว่างประชาชนที่มีฐานะเศรษฐกิจแตกต่างกัน”

2) เขียนเป็นประโยคบอกเล่า

2.1) การเขียนเป็นประโยคบอกเล่าเดียว เช่น “การวิจัยครั้งนี้ต้องการทราบพฤติกรรมทางโภชนาการของประชาชนชนบทในภาคต่าง ๆ ที่มีฐานะเศรษฐกิจแตกต่างกัน”

2.2) การเขียนเป็นประโยคบอกเล่าเดียวตามด้วยวลี เช่น “การวิจัยครั้งนี้ต้องการเปรียบเทียบพฤติกรรมการบริโภคสินค้าของประชาชนในชนบท ระหว่าง ประชาชนในภาคเหนือ ภาคกลาง ภาคใต้ และภาคตะวันออก ที่มีฐานะเศรษฐกิจแตกต่างกัน”

2.3) การเขียนประโยคบอกเล่าหลาย ๆ ประโยค เช่น การวิจัยครั้งนี้ต้องการทราบในประเด็นปัญหาที่สำคัญดังนี้

(1) เพื่อศึกษาพฤติกรรมบริโภคสินค้าของประชาชนในชนบท

(2) เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมการบริโภคสินค้าของประชาชนในชนบท ระหว่าง ประชาชนในภาคเหนือ ภาคกลาง ภาคใต้ และภาคตะวันออก

2.4) การเขียนเป็นประโยคบอกเล่าหลัก ตามด้วยประโยคบอกเล่าย่อย ๆ เช่น “การวิจัยครั้งนี้ต้องการทราบพฤติกรรมการบริโภคสินค้าของประชาชนในชนบท แยกตามประเด็นสำคัญต่อไปนี้

(1) ลักษณะพฤติกรรมการบริโภคสินค้าของประชาชนในชนบท

(2) เปรียบเทียบพฤติกรรมการบริโภคสินค้าของประชาชนที่มีฐานะเศรษฐกิจที่แตกต่างกัน

2.5) การเขียนเป็นประโยคบอกเล่าเดียว ตามด้วยประโยคคำถาม เช่น “การวิจัยครั้งนี้ต้องการทราบพฤติกรรมการบริโภคสินค้าของประชาชนในชนบท โดยมุ่งเน้นประเด็นต่อไปนี้

(1) ประชาชนที่มีภูมิลำเนาต่างกัน จะมีพฤติกรรมการบริโภคสินค้าแตกต่างกันหรือไม่

(2) ประชาชนที่มีฐานะเศรษฐกิจต่างกัน จะมีพฤติกรรมการบริโภคสินค้าแตกต่างกันหรือไม่

เรื่องที่ 3 ขั้นตอนการดำเนินงาน

3.1 การระบุปัญหาการวิจัย

การกำหนดปัญหาในการวิจัย (www.bloggang.com)

ปัญหาในการวิจัย คือ ความอยากรู้แต่ยังไม่รู้ในสภาพการณ์หรือปรากฏการณ์ที่สนใจศึกษา เพื่อให้รู้และเข้าใจสภาพการณ์หรือปรากฏการณ์ จำเป็นต้องมีการดำเนินการตามขั้นตอนอย่างมีระบบ และมีระเบียบแบบแผนที่เรียกว่า “การวิจัย”

การกำหนดปัญหาการวิจัยเป็นสิ่งที่มีความสำคัญมากในการวิจัยและในการเลือกปัญหาในการวิจัยต้องพิจารณาจากความรู้ ทักษะ ทักษะ ความสามารถของผู้วิจัย แหล่งความรู้ที่จะเป็นส่วนเสริมให้ งานวิจัยสำเร็จ ประชากรและวิธีการสุ่มตัวอย่าง การรวบรวมข้อมูล รวมทั้งเงินทุน เวลาที่จะทำให้งานวิจัย สำเร็จ ซึ่งมีข้อควรพิจารณาในการเลือกปัญหา (www.kalai.exteen.com) คือ

- ต้องเป็นปัญหาที่มีความสำคัญ
- สามารถแก้ปัญหได้ด้วยวิธีการที่มีเหตุผล
- มีข้อมูลที่เที่ยงตรงและเชื่อถือสนับสนุน
- เป็นปัญหาที่แสดงถึงการริเริ่ม

ซึ่งการกำหนดปัญหาดังกล่าวจะเป็นกรอบในการดำเนินงาน ดังนี้

- ช่วยชี้แนวทางให้ผู้วิจัยกำหนดวัตถุประสงค์
- เป็นกรอบในการศึกษาค้นคว้าทฤษฎีงานวิจัย
- เป็นแนวทางกำหนดตัวแปรและสมมุติฐาน
- ช่วยกำหนดรูปแบบและวิธีดำเนินการวิจัย

แหล่งที่มาของหัวข้อการวิจัย (www.bloggang.com/)

- 1) จากประสบการณ์ความสนใจของตนเอง เช่น จากการเรียนรู้ การทำงาน
- 2) จากการอ่านตำรา บทความ วารสารทางวิชาการ หนังสือพิมพ์ นิตยสาร
- 3) การวิเคราะห์แนวโน้มของเหตุการณ์ที่จะเกิดขึ้น
- 4) จากการปรึกษาผู้รู้ หรือการขอคำแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญ
- 5) จากทฤษฎี หลักการ แนวคิด ต่าง ๆ
- 6) จากการอ่านข้อเสนอแนะของผลการวิจัยที่ได้ทำมาแล้วในตอนท้ายของรายงาน

การวิจัย

หลักเกณฑ์ที่สำคัญในการเลือกปัญหาการวิจัย

- 1) เลือกปัญหาที่ตนสนใจ และต้องการรู้อย่างแท้จริง
- 2) ปัญหานั้นสอดคล้องกับความรู้ ความสามารถและความเชี่ยวชาญของผู้วิจัย
- 3) เลือกปัญหาที่น่าสนใจ มีคุณค่า และเป็นประโยชน์ต่อผู้วิจัยและต่อสังคม
- 4) เป็นเรื่องใหม่ ไม่ซ้ำกับงานวิจัยของผู้อื่น

- 5) มีความทันสมัย
- 6) สามารถหาข้อมูลได้เพียงพอ
- 7) เลือกปัญหาที่ให้ผลคุ้มค่ากับการลงทุน ทั้งด้านการเงิน เวลา และแรงงาน
- 8) เลือกปัญหาที่หาข้อมูลได้ ไม่ใช่ปัญหาที่เป็นข้อโต้แย้งถกเถียงไม่รู้จบ
- 9) เป็นเรื่องเร่งด่วนที่ต้องแก้ไขโดยเร็ว เพื่อป้องกันอันตรายและความเสียหายที่อาจ

เกิดขึ้น

หลักเกณฑ์ที่เหมาะสมในการตั้งชื่อเรื่องการวิจัย

- 1) ตรงประเด็นของปัญหา เมื่ออ่านแล้วสามารถทราบได้ทันทีว่าผู้วิจัยศึกษาเรื่องอะไร
- 2) ควรตั้งชื่อให้ชัดเจน กระชับรัด ใช้ภาษาที่เข้าใจง่าย
- 3) ใช้คำที่บ่งบอกให้ทราบว่าเป็นการวิจัยในลักษณะใด เช่น การวิจัยในลักษณะของการสำรวจ การศึกษาเปรียบเทียบ การศึกษาผลกระทบ หรือการทดลอง
- 4) ตั้งชื่อเรื่องที่รวมองค์ประกอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร (ตัวแปรต้น ตัวแปรตาม) วิธีดำเนินการกับกลุ่มตัวอย่าง เป้าหมายของการศึกษา เช่น การสำรวจความคิดเห็นของประชาชนในจังหวัดเชียงใหม่ ที่มีต่อมาตรการในการกระตุ้นเศรษฐกิจของรัฐบาลปัจจุบัน

3.2 การกำหนดแนวคำตอบเบื้องต้น (สมมุติฐาน) (www.kalai.exteen.com/)

กรอบแนวคิดในการวิจัย หมายถึง แนวคิดของผู้วิจัยที่แสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต้นและตัวแปรตามที่ใช้ศึกษาในการวิจัยครั้งนั้น ๆ โดยมีที่มาจาก การทบทวนเอกสารวรรณกรรม แนวคิด ทฤษฎี ตลอดจนผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แล้วนำมาเขียนเป็นแผนภาพเชื่อมโยงเพื่อแสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่ศึกษาในงานวิจัย

ประโยชน์ของกรอบความคิดในการวิจัย

- 1) ช่วยชี้ให้เห็นทิศทางของการวิจัยและประเภทของตัวแปรต้น ตัวแปรตาม
- 2) ช่วยชี้ความสัมพันธ์ของตัวแปรต้นและตัวแปรตาม
- 3) บอกแนวทางในการออกแบบการวิจัย
- 4) บอกแนวทางการกำหนดวัตถุประสงค์และสมมุติฐานการวิจัย
- 5) บอกแนวทางการเลือกใช้เครื่องมือในการวิจัย
- 6) บอกแนวทางการเลือกใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล
- 7) บอกกรอบการแปรผลและอธิบายผลการวิจัย

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล (www.kalai.exteen.com/)

ในการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยจะต้องทราบว่าในการทำวิจัยนั้นสามารถจะรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มประชากรทั้งหมดหรือสุ่มตัวอย่าง ซึ่งในการสุ่มตัวอย่างนั้นก็ต้องทราบว่าต้องสุ่มตัวอย่างโดยวิธีการใดที่จะให้ได้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นตัวแทนที่ดีของกลุ่มประชากร ข้อมูลที่ผู้วิจัยจะทำการรวบรวมนั้นมาจากไหนเป็นแหล่งปฐมภูมิหรือทุติยภูมิ

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล (www.kalai.exteen.com/)

ในขั้นตอนของการวิเคราะห์ข้อมูลนั้น ผู้วิจัยควรมีการวางแผนก่อน โดยพิจารณาจากวัตถุประสงค์ของการวิจัยว่า ในแต่ละวัตถุประสงค์ของการวิจัยจะทำการวิเคราะห์อย่างไร ควรจะจัดกระทำข้อมูลอย่างไร และใช้ค่าสถิติใด ช่วยในการหาคำตอบตามวัตถุประสงค์นั้น

การวิเคราะห์ข้อมูล เป็นการจำแนกข้อมูลออกเป็นส่วนย่อย ๆ เพื่อจัดข้อมูลต่าง ๆ ให้เป็นระบบหมวดหมู่ แล้วใช้ค่าสถิติช่วยในการสรุปลักษณะของข้อมูลนั้น ๆ ตามลักษณะของตัวแปรที่ศึกษา ในกรณีที่เป็นข้อมูลเชิงปริมาณ จะแตกต่างกับการวิเคราะห์ข้อมูลในงานวิจัยเชิงคุณภาพที่ใช้การวิเคราะห์โดยการจำแนกชนิดและการเปรียบเทียบลักษณะของข้อมูลเพื่อหาความสัมพันธ์เกี่ยวโยงกันของปรากฏการณ์ต่าง ๆ โดยอาศัยกรอบแนวคิดและทฤษฎีช่วยในการสร้างข้อสรุปนั้น การเลือกใช้สถิติจะพิจารณาจาก

- 1) วัตถุประสงค์การวิจัย (เพื่อการบรรยาย เพื่อเปรียบเทียบ เพื่อหาความสัมพันธ์ เพื่อสร้างตัวแบบ)
- 2) หน่วยการวิเคราะห์ (เอกบุคคล แบบกลุ่ม)
- 3) ระดับการวัดค่าตัวแปร (ระดับกลุ่ม ระดับอันดับ ระดับวง ระดับอัตราส่วน)
- 4) การเลือกตัวอย่าง (ใช้การสุ่ม ไม่มีการสุ่ม)

ดังนั้น เทคนิคการวิเคราะห์และแปลผล ขึ้นอยู่กับลักษณะของข้อมูลที่น่ามาวิเคราะห์ ดังนี้

(1) การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ใช้วิธีการทางสถิติเป็นวิธีการในการวิเคราะห์ ซึ่งแบ่งได้เป็น 2 ประเภท คือ

(1.1) สถิติบรรยาย

การวิจัยที่มุ่งหมายเพื่อการบรรยายข้อมูลตัวอย่างหรือประชากร โดยไม่อ้างอิงไปถึงประชากรใด สามารถเลือกใช้สถิติบรรยายได้ดังนี้

- การแจกแจงความถี่
- การจัดตำแหน่งเปรียบเทียบ
- การวัดแนวโน้มเข้าสู่ส่วนกลาง

- การวัดการกระจาย
- การวัดความสัมพันธ์
- การวัดการถดถอย

(1.2) สถิติอนุมาน

สถิติอนุมานหรือสถิติวิเคราะห์ซึ่งแยกย่อยออกเป็น 2 กลุ่ม คือ

- Non-Parametric Statistics
- Parametric Statistics

(2) การวิเคราะห์เชิงคุณภาพ

ใช้เทคนิควิธีการที่เรียกว่า การจำแนกกลุ่มข้อมูลเชิงคุณภาพ

เรื่องที่ 4 ประโยชน์/ผลที่ได้รับจากการวิจัย (ณชชา ทะภูมินทร์ ม.ป.ป.)

ความสำคัญหรือประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย นอกจากจะได้รับคำตอบที่ต้องการรู้แล้ว ผู้วิจัยเองก็ได้ประโยชน์จากการทำวิจัย คือ การเป็นคนช่างคิด ช่างสังเกต ศึกษาค้นคว้าหาความรู้ และเขียนเรียบเรียงอย่างเป็นระบบ นอกจากนี้การวิจัยจะเกิดประโยชน์ในภาพรวม ดังนี้

1. การวิจัยทำให้เกิดความรู้ทางวิชาการใหม่ ๆ
2. การวิจัยช่วยให้เกิดนวัตกรรม สิ่งประดิษฐ์ แนวคิดใหม่ ๆ
3. การวิจัยช่วยตอบคำถามที่อยากรู้ ให้เข้าใจปัญหา และช่วยในการแก้ไขปัญหา
4. การวิจัยช่วยในการวางแผนและการตัดสินใจ
5. การวิจัยช่วยให้ทราบผลและข้อบกพร่องจากการดำเนินงาน

เรื่องที่ 5 เทคนิคการเขียนโครงการวิจัยอย่างง่าย

สำหรับผู้เริ่มเขียนโครงการวิจัย อาจจะทดลองเขียนโครงการวิจัยอย่างง่าย ๆ ซึ่งไม่จำเป็นต้องมีหัวข้อครบทั้ง 14 หัวข้อ แต่ต้องให้ครอบคลุมประเด็นสำคัญเหล่านี้ คือ

1. จะทำวิจัยเรื่องอะไร (ชื่อโครงการวิจัย)
2. ทำไมจึงทำเรื่องนี้ (ความเป็นมาและความสำคัญ)
3. อยากรู้อะไรบ้างจากการวิจัย (วัตถุประสงค์ของการวิจัย)
4. มีแนวทางขั้นตอนการดำเนินงานวิจัยอย่างไร (วิธีดำเนินการวิจัย)
5. ระยะเวลาการวิจัยและแผนการดำเนินงาน (ปฏิทินปฏิบัติงาน)
6. การวิจัยนี้จะเป็นประโยชน์อย่างไร (ประโยชน์ของการวิจัยหรือผลที่คาดว่าจะได้รับ)

เทคนิคการเขียนโครงการวิจัยอย่างง่าย ประกอบด้วยหัวข้อและคำอธิบายการเขียน (www.wijai48.com/) ดังต่อไปนี้

1) ชื่อโครงการวิจัย

ชื่อโครงการวิจัยควรกระชับรัด สื่อความหมายได้ชัดเจน มีความเฉพาะเจาะจงในสิ่งที่ศึกษา เพราะชื่อโครงการวิจัยเป็นส่วนดึงดูดความสนใจจุดแรกของโครงร่างการวิจัยทั้งโครงการ ควรตั้งชื่อเรื่องที่น่าสนใจ ทันท่วงทีเหตุการณ์ เป็นเรื่องที่วิจัยได้ และควรแก่การแสวงหาคำตอบ หลักการตั้งชื่อเรื่อง โดยการนำคำสำคัญของเรื่องมาประกอบเป็นชื่อเรื่อง ทำให้สั้นกระชับรัด ชัดเจน และสื่อความหมายครอบคลุมความสำคัญของเรื่องที่จะศึกษาทั้งหมด ชื่อเรื่องภาษาไทยและภาษาอังกฤษควรสอดคล้องกันในเชิงความหมาย

2) ความเป็นมาและความสำคัญ

เขียนอธิบายให้เห็นความสำคัญของสิ่งที่ศึกษาเขียนให้ตรงประเด็น กระชับเป็นเหตุเป็นผล มีการอ้างอิงเอกสารที่ศึกษา (ถ้ามี) ผู้วิจัยต้องแสดงให้เห็นว่ามีความรู้พื้นฐานและเข้าใจในปัญหาที่กำลังจะศึกษาอย่างชัดเจน ทั้งด้านทฤษฎีและปฏิบัติ สามารถระบุถึงความสำคัญของปัญหา ความจำเป็น คุณค่า และประโยชน์ที่จะได้รับอย่างมีเหตุผล ระบุได้ว่ามีการศึกษาเกี่ยวกับเรื่องนี้หรือไม่ มีที่ใดบ้าง และการศึกษานี้จะช่วยเพิ่มคุณค่าได้อย่างไร การกำหนดปัญหาในการทำวิจัยจำเป็นต้องอาศัยข้อมูลมาประกอบในการพิจารณา ข้อมูลเหล่านี้อาจมาจากทฤษฎีหรือแนวคิดทางทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่จะศึกษา จากประสบการณ์ของตัวผู้วิจัย จากข้อมูลในรายงานวิจัยของผู้อื่นที่ทำมาแล้ว นำสิ่งเหล่านั้นมาสร้างแนวคิด ในการเจาะปัญหาที่สำคัญ และวางขอบเขตของปัญหาสำหรับทำวิจัย

3) วัตถุประสงค์ของการวิจัย

ต้องเขียนให้สอดคล้องกับชื่อโครงการวิจัย ครอบคลุมเรื่องที่ศึกษา เขียนให้ชัดเจน อาจมีข้อเดียวหรือหลายข้อก็ได้ โครงร่างการวิจัยต้องกำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายของโครงการให้ชัดเจน และเฉพาะเจาะจงไม่คลุมเครือ บ่งชี้ถึงสิ่งที่ทำทั้งขอบเขตและคำตอบที่คาดว่าจะได้รับ วัตถุประสงค์ต้องสอดคล้องกับคำถามของการวิจัย

4) วิธีดำเนินการวิจัย

ระบุวิธีการดำเนินการวิจัยเรื่องต่าง ๆ คือ

(1) ประชากร และตัวอย่าง มีรายละเอียดในเรื่อง

(1.1) หลักเกณฑ์ในการคัดเลือกประชากรและตัวอย่าง มีกฎเกณฑ์ในการคัดเลือกเข้ามาศึกษา และกฎเกณฑ์ในการตัดออกจากการศึกษา

(1.2) เทคนิคในการสุ่มตัวอย่างโดยอาศัยหรือไม่อาศัยทฤษฎีความน่าจะเป็น

(1.3) การคำนวณขนาดตัวอย่าง ขนาดตัวอย่างที่คำนวณได้จะเป็นจำนวนตัวอย่างที่น้อยที่สุดที่สามารถตอบคำถามหลักของการวิจัยนั้น

5) การสังเกตและการวัด

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล ระบุวิธีการเก็บ การบันทึกข้อมูล ระยะเวลา หรือช่วงเวลา สถานที่ เครื่องมือวิจัย ระบุชนิดเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เช่น แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ แบบสำรวจ การวิเคราะห์ข้อมูล ระบุวิธีการคิดวิเคราะห์ข้อมูล สถิติที่ใช้ ตัวแปรและค่านิยามเชิงปฏิบัติการ เครื่องมือที่ใช้ในการวัด ตัวแปร วิธีการหรือสิ่ง

แทรกแซง กรณีเป็นการวิจัยเชิงทดลอง ควรอธิบายให้ละเอียดว่า ใครทำอะไรให้แก่ใคร ด้วยวิธีการอย่างไร ระยะเวลาที่ให้สิ่งแทรกแซง

6) ปฏิทินปฏิบัติงาน

เขียนขั้นตอนการดำเนินการวิจัยโดยละเอียด และระยะเวลาการดำเนินงานแต่ละขั้นตอน

7) ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

การระบุประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับควรเขียนประโยชน์ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการทำวิจัยเป็นข้อ ๆ โดยเขียนให้ชัดเจน ให้ครอบคลุมผลทั้งในระยะสั้นและระยะยาว ทั้งทางตรงและทางอ้อม ผลจะตกกับใครเป็นสำคัญ

กิจกรรมท้ายบท

กิจกรรมที่ 1 ให้ผู้เรียนสรุปผลจากการประมวลประโยชน์ที่ได้รับจากการศึกษารายงาน
ผลงานวิจัย พอเข้าใจเฉพาะสาระสำคัญ จำนวน 3 เรื่อง

เรื่องที่ 1 ชื่อเรื่อง.....

.....

.....

ประโยชน์ที่ได้รับจากรายงานวิจัย.....

.....

.....

เรื่องที่ 2 ชื่อเรื่อง.....

.....

.....

ประโยชน์ที่ได้รับจากรายงานวิจัย.....

.....

.....

เรื่องที่ 3 ชื่อเรื่อง.....

.....

.....

ประโยชน์ที่ได้รับจากรายงานวิจัย.....

.....

.....

เรื่องที่ 4 ชื่อเรื่อง.....

.....

.....

ประโยชน์ที่ได้รับจากรายงานวิจัย.....

.....

.....

กิจกรรมที่ 2 ให้ผู้เรียนไปศึกษาการวิจัยไม่น้อยกว่า 3 เรื่อง และให้สรุปว่าการวิจัยแต่ละเรื่องที่ศึกษามีความเป็นมาและความสำคัญอย่างไร

เรื่องที่ 1.....

.....

ความเป็นมาและความสำคัญของการวิจัย.....

.....

.....

.....

เรื่องที่ 2.....

.....

ความเป็นมาและความสำคัญของการวิจัย.....

.....

.....

.....

เรื่องที่ 3.....

.....

ความเป็นมาและความสำคัญของการวิจัย.....

.....

.....

.....

เรื่องที่ 4.....

.....

ความเป็นมาและความสำคัญของการวิจัย.....

.....

.....

.....

กิจกรรมที่ 3 ให้ผู้เรียนฝึกกำหนดปัญหา/ความสนใจเพื่อที่จะทำการวิจัย และให้วิจารณ์
แลกเปลี่ยนความคิดเห็นว่าปัญหาใดบ้างที่สามารถนำมาทำการวิจัยได้

เรื่องที่ 1.....

.....

บันทึกความเห็นว่าคุณเรื่องนี้มีความเหมาะสมจะทำการวิจัยได้หรือไม่.....

.....

.....

เรื่องที่ 2.....

.....

บันทึกความเห็นว่าคุณเรื่องนี้มีความเหมาะสมจะทำการวิจัยได้หรือไม่.....

.....

.....

เรื่องที่ 3.....

.....

บันทึกความเห็นว่าคุณเรื่องนี้มีความเหมาะสมจะทำการวิจัยได้หรือไม่.....

.....

.....

เรื่องที่ 4.....

.....

บันทึกความเห็นว่าคุณเรื่องนี้มีความเหมาะสมจะทำการวิจัยได้หรือไม่.....

.....

.....

กิจกรรมที่ 4 ให้ผู้เรียนนำปัญหาที่เหมาะสมในการทำวิจัย (จากกิจกรรมที่ 3) และนำมา
ทดลองกำหนดสมมุติฐานและปรับปรุงให้เป็นสมมุติฐานที่ดี

ปัญหาที่ 1 กิจกรรมที่ 3 กำหนดสมมุติฐานว่า.....

.....

.....

.....

.....

.....

ปัญหาที่ 2 กิจกรรมที่ 3 กำหนดสมมุติฐานว่า.....

.....

.....

.....

.....

.....

ปัญหาที่ 3 กิจกรรมที่ 3 กำหนดสมมุติฐานว่า.....

.....

.....

.....

.....

.....

ปัญหาที่ 4 กิจกรรมที่ 3 กำหนดสมมุติฐานว่า.....

.....

.....

.....

.....

.....

บทที่ 2

แบบฝึกการเขียนโครงการวิจัย

สาระสำคัญ

การฝึกการเขียนโครงการวิจัยอาจมีแนวทางเริ่มต้นได้หลายวิธี แต่เพื่อเร่งรัดให้ผู้เรียนคุ้นเคยกับรูปแบบงานวิจัย จึงเลือกเพิ่มเติมประสบการณ์การเขียนโครงการวิจัย โดยการศึกษาจากต้นแบบที่เป็นการวิจัยจริงเป็นกรณีศึกษาให้เกิดความคุ้นเคยกับการเขียนโครงการวิจัย

ผลการเรียนที่คาดหวัง

ผู้เรียนพัฒนาทักษะให้สามารถเขียนโครงการวิจัยอย่างง่ายสำหรับตนเองได้

ขอบข่ายเนื้อหา

ศึกษาจากตัวอย่างการวิจัย จำนวน 2 เรื่อง

เนื้อหาสาระ

เรื่องที่ 1 ศึกษาจากตัวอย่างเค้าโครงการวิจัยเรื่องการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองของผู้เรียนนอกโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ศูนย์การเรียนรู้ชุมชนวัดแจ้ง (www.thai-teacher.freevar.com/)

1. ชื่อโครงการวิจัย “การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองของผู้เรียนนอกโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ศูนย์การเรียนรู้ชุมชนวัดแจ้ง”

2. ความเป็นมาและความสำคัญ

2.1 เนื่องจากผู้เรียนการศึกษานอกโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ศรช.วัดแจ้ง ส่วนใหญ่เป็นผู้ใหญ่ มีอาชีพและภารกิจต่าง ๆ มากมาย จึงมีข้อจำกัดเรื่องเวลา ไม่สามารถมาพบกลุ่มหรือเข้าเรียนทุกวันได้ สถานศึกษาจึงจัดให้ผู้เรียนมาพบกลุ่มเฉพาะวันเสาร์และวันอาทิตย์ เพื่อครูได้สอนเสริมและให้ผู้เรียนมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ สอบถามปัญหาการเรียน ตลอดจนมอบหมายให้ผู้เรียนไปศึกษาค้นคว้าในหัวข้อวิชาที่เรียน ทำรายงานหรือนำเสนอเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการพบกลุ่มครั้งต่อไป

2.2 การที่ครูมอบหมายให้ผู้เรียนไปศึกษาค้นคว้าเรียนรู้ด้วยตนเองเป็นส่วนใหญ่เช่นนี้ จึงน่าสนใจศึกษาว่า ผู้เรียนมีวิธีการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองอย่างไร และพบปัญหาอุปสรรคอะไรบ้าง มีข้อเสนอแนะอย่างไร

2.3 ข้อค้นพบจากการวิจัยคาดว่าจะทำให้ครูและสถานศึกษาสามารถนำไปเป็นข้อมูลในการพัฒนาปรับปรุงและสนับสนุนการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองของผู้เรียนให้เกิดประสิทธิภาพต่อไป

3. วัตถุประสงค์การวิจัยเพื่อศึกษา

- 3.1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้เรียนการศึกษานอกโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ศรช. วัดแจ้
- 3.2 วิธีการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองของผู้เรียนการศึกษานอกโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ศรช.วัดแจ้
- 3.3 ปัญหาอุปสรรคในการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองของผู้เรียนการศึกษานอกโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ศรช.วัดแจ้
- 3.4 ข้อเสนอแนะในการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองของผู้เรียนการศึกษานอกโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ศรช.วัดแจ้

4. วิธีดำเนินการวิจัย

- 4.1 ประชากร ได้แก่ผู้เรียนการศึกษานอกโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ปีการศึกษา 2552 สังกัด ศรช.วัดแจ้ จำนวน 200 คน
- 4.2 กลุ่มตัวอย่าง สุ่มตัวอย่างจากผู้เรียนการศึกษานอกโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ปีการศึกษา 2552 สังกัด ศรช.วัดแจ้ จำนวน 50 คน
- 4.3 เครื่องมือวิจัย ใช้แบบสอบถาม มี 4 ตอน คือ ข้อมูลพื้นฐานผู้เรียน วิธีการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองของผู้เรียน ปัญหาอุปสรรคที่พบและข้อเสนอแนะ
- 4.4 วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล เก็บรวบรวมแบบสอบถามด้วยตนเองในเดือนธันวาคม 2552
- 4.5 การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้ความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย

5. ปฏิทินปฏิบัติงาน

ขั้นตอนการวิจัย	ตค.52	พย.52	ธค.52	มค.53
1. เขียนโครงการวิจัย	✓			
2. ศึกษาเอกสารและกลุ่มตัวอย่าง	✓	✓		
3. สร้างแบบสอบถาม/ทดสอบ		✓		
4. เก็บรวบรวมข้อมูล			✓	
5. วิเคราะห์ข้อมูล/สรุป/เขียนรายงาน				✓

6. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

6.1 ครูผู้สอนใช้เป็นแนวทางปรับการเรียนการสอนเพื่อช่วยเหลือ สนับสนุนการศึกษา ค้นคว้า เรียนรู้ด้วยตนเองของผู้เรียน

6.2 สถานศึกษาใช้เป็นแนวทางในการกำหนดกฎเกณฑ์เพื่อส่งเสริม สนับสนุนการศึกษา ค้นคว้า เรียนรู้ด้วยตนเอง

เรื่องที่ 2 ศึกษาจากตัวอย่างรายงานการวิจัยเรื่อง การศึกษาผลการจัดทำบัญชีครัวเรือนของครอบครัว

นายสมหมาย ขยันปลูก (ณัชชา ทะภูมินทร์. ม.ป.ป.)

1. ชื่อเรื่อง “การศึกษาผลการจัดทำบัญชีครัวเรือนของครอบครัว นายสมหมาย ขยันปลูก”

2. ชื่อผู้วิจัย

นายสมหมาย ขยันปลูก ผู้เรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ศูนย์การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอจุน จังหวัดพะเยา

3. ความเป็นมาของการวิจัย

ประชาชนในตำบลไม้งาม ส่วนใหญ่มีหนี้สิน หลายครอบครัวมีฐานะยากจน มีรายจ่ายที่มากกว่ารายได้ ทำให้มีการกู้ยืมเงินทั้งในระบบและนอกระบบ ไม่มีเงินเก็บออมไว้ใช้เมื่อจำเป็น ประกอบกับช่วงนี้เศรษฐกิจฝืดเคือง ต้นทุนทางการเกษตรสูง ผลผลิตที่ได้ราคาต่ำ คนในหมู่บ้านมีการดื่มเหล้ากันมากทั้งหญิงและชาย ใช้จ่ายในสิ่งที่ไม่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต เช่น ซื้อหวย เล่นการพนัน ดื่มเหล้า สูบบุหรี่ หรือซื้อโทรศัพท์มือถือรุ่นใหม่ ๆ ให้กับลูกหลาน

ผู้วิจัยก็เป็นบุคคลหนึ่งที่อยู่ในตำบลไม้งามและครอบครัวมีหนี้สิน ไม่รู้รายรับรายจ่ายของตนเอง ไม่รู้ว่าการประกอบอาชีพทางการเกษตรกำลังขาดทุน ไม่ทราบว่าเงินที่หามาได้ถูกนำไปใช้ แลกเปลี่ยนกับอะไร ของที่ซื้อมาบางครั้งแยกไม่ออกว่าอะไรจำเป็นมากอะไรจำเป็นน้อย หรืออะไรบ้างที่ไม่จำเป็นเลย แต่ซื้อมาเพราะความอยากได้ของคนในครอบครัว

ธนาคารชุมชน (www.cb.ktb.co.th/prod/commbank.nsf) กล่าวว่า การบริหารการเงินในครอบครัวให้มีระเบียบจะทำให้ทุกคนได้รับรู้ถึงที่มาที่ไปของรายรับรายจ่ายในครอบครัว และช่วยกันบริหารการเงินในครอบครัวให้มีความพอดี เหลือไว้พอใช้และมีเก็บออม มีการนำข้อมูลมาพิจารณาเพื่อเพิ่มรายได้และลดรายจ่ายที่ไม่จำเป็นลง เป็นการวางแผนเพื่ออนาคตที่ดีของครอบครัว ดังพระราชดำรัสที่ทรงตรัสไว้เรื่อง “เศรษฐกิจพอเพียง” การรับรู้ที่มาที่ไปของรายรับรายจ่ายในครอบครัวที่ใช้ไปในชีวิตประจำวันได้ โดยผู้วิจัยคิดว่าเมื่อครอบครัวผู้วิจัยได้จัดทำบัญชีครัวเรือนอย่างต่อเนื่องทุกเดือนแล้วจะ

ทำให้สามารถบริหารการเงินในครอบครัวได้อย่างพอดี ทำให้ผู้วิจัยเห็นข้อมูลที่เป็นความจริง และคาดหวังต่อไปข้างหน้าว่าจะลดหนี้สินในครอบครัวลงได้

4. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อจัดทำบัญชีครัวเรือนและวิเคราะห์สภาพปัญหาารายรับรายจ่ายของครอบครัว สามารถลดรายจ่ายเพิ่มรายได้ให้กับครอบครัวได้

5. วิธีดำเนินการวิจัย

5.1 กลุ่มเป้าหมายในการวิจัย

กลุ่มเป้าหมายในการวิจัยครั้งนี้คือบุคคลในครอบครัวของผู้วิจัย จำนวน 5 คน

5.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย

- 1) สมุดบัญชีครัวเรือน
- 2) สมุดแยกประเภทรายรับและรายจ่าย
- 3) บัญชีข้อตกลงของครอบครัว
- 4) บันทึกรายงานผลความก้าวหน้าการลดรายจ่ายในแต่ละเดือน

5.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการบันทึกในสมุดบัญชีครัวเรือนอย่างต่อเนื่องทุกวันที่มีรายรับและรายจ่าย สรุปผลการรับจ่ายเงินแยกเป็นหมวดในแต่ละเดือน ตั้งแต่เดือนที่ 1 ถึงเดือนที่ 5 และบันทึกรายงานผลความก้าวหน้า การลดรายจ่ายในแต่ละเดือน

5.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

1) นำผลที่ได้จากการบันทึกบัญชีครัวเรือนมาพิจารณาโดยแยกเป็นรายจ่ายหมวดต่าง ๆ ได้แก่

- การเกษตร
- การศึกษา
- การรักษาพยาบาล
- อาหาร
- เครื่องใช้ที่จำเป็น
- เครื่องใช้ที่ไม่จำเป็น
- อื่น ๆ

2) นำผลที่ได้จากการสรุปรายจ่ายเป็นหมวดต่าง ๆ มาวิเคราะห์

- เพื่อเปรียบเทียบ รายรับ-รายจ่าย ในหมวดต่าง ๆ

- หาสาเหตุของรายรับที่ได้และรายจ่ายที่ไม่จำเป็น ซึ่งจะใช้เป็นข้อมูลในการจัดทำแผนการลดรายจ่ายและข้อตกลงในการปฏิบัติตนร่วมกันของคนในครอบครัว

3) นำผลที่ได้จากการบันทึกบัญชีครัวเรือนมาประมวลผลเพื่อพิจารณาถึงพัฒนาการหรือความก้าวหน้าในการลดรายจ่าย เพิ่มรายได้ในแต่ละเดือน และสรุปภาพรวมจากผลที่ได้ครั้งสุดท้ายในเดือนที่ 5 ว่าได้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้หรือไม่ ซึ่งจะได้สรุปในผลการวิจัยต่อไป

6. ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การศึกษาผลการจัดทำบัญชีครัวเรือน เพื่อลดรายจ่ายเพิ่มรายได้ให้กับครอบครัวของนายสมหมาย ชัยนปลูกครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดวัตถุประสงค์ของการวิจัยเพื่อจัดทำบัญชีครัวเรือน และวิเคราะห์สภาพปัญหา การรับ-จ่าย เงินของครอบครัว สามารถลดรายจ่าย เพิ่มรายได้ในครอบครัวได้ ผลการวิจัยพบว่า

การจัดทำบัญชีในครัวเรือน ผู้วิจัยได้จัดทำแบบบันทึก บัญชีครัวเรือนตามรูปแบบของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร มีการสร้างความเข้าใจให้กับครอบครัวเพื่อเห็นความสำคัญของการจัดทำบัญชีครัวเรือน ให้ทุกคนมีส่วนร่วมโดยการบันทึกสมุดรายรับรายจ่ายในบัญชีครัวเรือน ซึ่งบางครั้งเมื่อหาสมุดบัญชีครัวเรือนไม่พบก็มีการบันทึกลงในปฏิทินที่ติดไว้ข้างฝาบ้าน และเมื่อหาสมุดบัญชีครัวเรือนเจอก็นำข้อมูลมาใส่ไว้ให้ครบถ้วน และเพื่อให้การบันทึกบัญชีเป็นไปอย่างต่อเนื่องไม่ตกหล่น ได้มีการพูดคุยกับครอบครัวทุกสัปดาห์เพื่อคอยกระตุ้นให้ทุกคนเห็นความสำคัญและเกิดความเคยชินกับการบันทึกบัญชี

เมื่อสิ้นเดือนได้นำข้อมูลจากการบันทึกบัญชีมาวิเคราะห์ ทำให้เห็นข้อมูลรายรับ-รายจ่ายของครอบครัวที่ชัดเจนขึ้น โดยเฉพาะหมวดรายจ่ายที่ไม่จำเป็น เช่น การซื้อเหล้า บุหรี่ หวย และสิ่งที่ต้องจ่ายเพื่อการลงทุนทางการเกษตร ซึ่งเป็นค่าใช้จ่ายที่สูง เช่น ค่าปุ๋ย ค่ายาฆ่าแมลง เมื่อวิเคราะห์รายรับกับรายจ่ายแล้ว รายจ่ายสูงกว่ารายรับ

ข้อมูลที่ปรากฏในบัญชีครัวเรือนครั้งนี้ ทำให้บุคคลในครอบครัว เริ่มมองเห็นปัญหาที่เกิดขึ้นจากรายจ่ายที่ไม่จำเป็น และรายจ่ายที่ก่อให้เกิดปัญหาหนี้สินจากการเป็นลูกหนี้เงินผ่อน ผู้วิจัยกับครอบครัว จึงร่วมกันหาทางแก้ไขปัญหาโดยพิจารณาถึงการลดรายจ่ายที่ไม่จำเป็นในเดือนต่อไป

จากนั้นได้ทำข้อตกลงร่วมกันกับคนในครอบครัวให้ร่วมมือกันประหยัด โดยพิจารณารายจ่ายในแต่ละเรื่องที่ไม่จำเป็น เช่น การซื้อเหล้า บุหรี่ หวย ให้มีการจ่ายน้อยลงและบางอย่างสามารถเพาะปลูกเพื่อบริโภคในครอบครัว โดยยึดหลักที่ว่า “ปลูกทุกอย่างที่กินและกินทุกอย่างที่ปลูก”

ส่วนเงินที่จ่ายไปกับต้นทุนทางการเกษตรเพื่อเป็นค่าปุ๋ย ค่ายาฆ่าแมลงที่มีราคาแพง จะรวมกลุ่มกับชุมชนเพื่อผลิตปุ๋ยอินทรีย์ทดลองใช้ในการเกษตร

จากข้อมูลการบันทึกในเดือนที่ 2 ครอบครัวผู้วิจัยมีรายจ่ายลดลงแต่ไม่มากนัก เนื่องจากบุคคลในครอบครัวยังลดค่าเหล่า บุหรี่และอดไม่ได้กับการซื้อหวย คนในชุมชนยังมีการดื่มเหล้ากันมาก ต่างคนต่างเลี้ยงเหล้าซึ่งกันและกัน ผู้วิจัยเอง บางครั้งปฏิเสธไม่ได้เพราะเป็นกรรมการกลุ่มต่าง ๆ ในชุมชน จึงค่อย ๆ ปรับตัวในการลดเหล้า ลดบุหรี่และลดต้นทุนในการซื้อปุ๋ย ยาฆ่าแมลงเพื่อการเกษตร

จากข้อมูลในการทำบัญชีครัวเรือนในเดือนที่ 3 เดือนที่ 4 และเดือนที่ 5 ทำให้เห็นความก้าวหน้าพัฒนาการของครอบครัวว่ามีการลดรายจ่ายได้จริง

7. ข้อเสนอแนะ

ผลการวิจัยครั้งนี้ทำให้เห็นว่า การทำบัญชีครัวเรือนโดยความร่วมมือร่วมใจของคนในครอบครัวทำให้รู้สาเหตุจากปัญหาซึ่งเกิดจากรายจ่ายทั้งที่จำเป็นและไม่จำเป็น

จากความร่วมมือของบุคคลในครอบครัว ความมุ่งมั่นจากข้อตกลงร่วมกัน ทำให้ครอบครัวผู้วิจัยสามารถลดรายจ่ายที่ไม่จำเป็นในแต่ละเดือนลงได้ ครอบครัวมีรายได้เพิ่มขึ้นเพียงพอกับค่าใช้จ่ายในแต่ละเดือน แต่การวิจัยในระยะสั้นเพียง 5 เดือนยังไม่ส่งผลให้ปัญหาหนี้สินที่มีอยู่ลดลงได้ ควรมีการทำวิจัยอย่างต่อเนื่อง เพราะการที่จะแก้ไขเรื่องปัญหาหนี้สินต้องใช้ระยะเวลา ซึ่งถ้ามีการวิจัยอย่างต่อเนื่องและจริงจัง ผู้วิจัยเชื่อว่าจะทำให้แก้ไขปัญหาหนี้สินให้ลดลงได้ สามารถดำเนินชีวิตตามครรลองของความพอเพียงได้อย่างแท้จริง

8. เอกสารอ้างอิง

ธนาคารชุมชน. บจม.ธนาคารกรุงไทย. บัญชีครัวเรือน.(ออนไลน์)
www.cb.ktb.co.th/prod/commbank.nsf.

กิจกรรมท้ายบท

ให้ผู้เรียนสรุปความรู้ที่ได้รับจากการศึกษาตัวอย่างเรื่องที่ 1 และเรื่องที่ 2

กิจกรรมที่ 1 ศึกษาตัวอย่างเค้าโครงการวิจัย

จากการศึกษาตัวอย่างเค้าโครงการวิจัยเรื่อง การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองของผู้เรียนนอกโรงเรียน ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ศูนย์การเรียนรู้ชุมชนวัดแจ้ง สรุปความรู้ที่ได้รับ พบว่า

1. ชื่อเรื่อง

1.1 ชื่อเรื่องการวิจัยตรงประเด็นสื่อความหมายให้ทราบทันทีว่าผู้วิจัยศึกษาเรื่องอะไรได้ชัดเจนมากน้อยเพียงใด.....

เพราะอะไร.....

.....

1.2 ชื่อเรื่องการวิจัยมีความชัดเจน กระชับรัด และใช้ภาษาที่เข้าใจง่ายมากน้อยเพียงใด

เพราะอะไร.....

.....

1.3 ชื่อเรื่องการวิจัยบ่งบอกประเภทของการวิจัยนี้ชัดเจนมากน้อยเพียงใด.....

และจัดเป็นการวิจัยประเภทใด.....

.....

1.4 ชื่อเรื่องการวิจัยแสดงองค์ประกอบของการวิจัยได้มากน้อยเพียงใด

1) ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต้นกับตัวแปรตาม มีในระดับ.....

เพราะอะไร.....

.....

2) วิธีดำเนินการกับกลุ่มตัวอย่าง มีความชัดเจนเหมาะสมในระดับ.....

.....
เพราะอะไร.....
.....
.....

3) การกำหนดเป้าหมายของการวิจัยสอดคล้องกับผลที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัยมีในระดับ.....

เพราะอะไร.....
.....
.....
.....

2. ความเป็นมา

2.1 คำโครงการวิจัยนี้ระบุความเป็นมาของปัญหาการวิจัยได้ว่ามีความสำคัญจริง
มากน้อยเพียงใด.....

เหตุผล.....
.....
.....
.....

2.2 คำโครงการวิจัยนี้ระบุแรงจูงใจที่ทำให้ผู้เสนอการวิจัยเสนอโครงการนี้ชัดเจนเพียงใด

.....
เหตุผล.....
.....
.....

3. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

คำโครงการวิจัยระบุให้ทราบ

3.1 ความต้องการทำอะไร กับใครที่ชัดเจนเพียงใด.....

เหตุผล.....
.....

3.2 จุดหมายปลายทางหรือผลลัพธ์สุดท้ายที่ต้องการที่ชัดเจนเพียงใด.....

เหตุผล.....
.....
.....

4. ขั้นตอนการดำเนินงาน

เค้าโครงการวิจัยระบุขั้นตอนการดำเนินงานไว้ชัดเจนปฏิบัติได้มากน้อยเพียงใด.....

เหตุผล.....
.....
.....

5. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

5.1 เค้าโครงการวิจัยนี้แสดงให้เห็นว่าจะสร้างความรู้ทางวิชาการใหม่ ๆ มากน้อยเพียงใด

เหตุผล.....
.....
.....

5.2 เค้าโครงการวิจัยนี้แสดงให้เห็นว่าจะก่อให้เกิดนวัตกรรม สิ่งประดิษฐ์ แนวคิดใหม่ ๆ มากน้อยเพียงใด.....

เหตุผล.....
.....
.....

5.3 เค้าโครงการวิจัยนี้แสดงให้เห็นว่าจะช่วยตอบคำถามที่อยากรู้ ให้เข้าใจปัญหา และช่วยในการแก้ไขปัญหา มากน้อยเพียงใด.....

เหตุผล.....
.....
.....

กิจกรรมที่ 2 ศึกษาตัวอย่างรายงานการวิจัย

จากการศึกษาตัวอย่างรายงานการวิจัยเรื่อง การศึกษาผลการจัดทำบัญชีครัวเรือนของครอบครัว นายสมหมาย ขยันปลูก พบว่า

1. ชื่อเรื่อง

1.1 ชื่อเรื่องการวิจัยตรงประเด็นสื่อความหมายให้ทราบทันทีว่าผู้วิจัยศึกษาเรื่องอะไรได้ชัดเจนมากน้อยเพียงใด.....

เพราะอะไร

.....

.....

1.2 ชื่อเรื่องการวิจัยมีความชัดเจน กระชับรัด และใช้ภาษาที่เข้าใจง่ายมากน้อยเพียงใด

.....

เพราะอะไร

.....

.....

1.3 ชื่อเรื่องการวิจัยบ่งบอกประเภทของการวิจัยนี้ชัดเจนมากน้อยเพียงใด

.....

และจัดเป็นการวิจัยประเภทใด.....

.....

.....

1.4 ชื่อเรื่องการวิจัยแสดงองค์ประกอบของการวิจัยได้มากน้อยเพียงใด

1) ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต้นกับตัวแปรตาม มีในระดับ.....

เพราะอะไร

.....

.....

2) การกำหนดเป้าหมายของการวิจัยสอดคล้องกับผลที่ได้รับจากการโครงการวิจัย มีในระดับ

.....
เพราะอะไร

2. ความเป็นมา

2.1 รายงานการวิจัยนี้ระบุความเป็นมาของปัญหาการวิจัยว่ามีความสำคัญจริงมากน้อยเพียงใด.....
เหตุผล.....

2.2 รายงานการวิจัยนี้ผู้วิจัยระบุแรงจูงใจที่วิจัยชัดเจนเพียงใด.....
เหตุผล.....

3. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

รายงานการวิจัยระบุให้ทราบ

3.1 ความต้องการทำอะไร กับใครที่ชัดเจนเพียงใด.....
เหตุผล.....

3.2 จุดหมายปลายทางหรือผลลัพธ์สุดท้ายที่ต้องการวิจัยมีความชัดเจนเพียงใด

.....
เหตุผล.....

4. ขั้นตอนการดำเนินงาน

รายงานการวิจัยระบุขั้นตอนการดำเนินงานไว้ชัดเจนปฏิบัติได้มากน้อยเพียงใด

.....
เหตุผล.....
.....

5. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

5.1 รายงานการวิจัยนี้แสดงให้เห็นว่าจะสร้างความรู้ทางวิชาการใหม่ ๆ มากน้อยเพียงใด

.....
เหตุผล.....
.....
.....

5.2 รายงานการวิจัยนี้แสดงให้เห็นว่าจะก่อให้เกิดนวัตกรรม สิ่งประดิษฐ์ แนวคิดใหม่ ๆ มากน้อยเพียงใด.....

เหตุผล.....
.....
.....

5.3 รายงานการวิจัยนี้แสดงให้เห็นว่าจะช่วยตอบคำถามที่อยากรู้ให้เข้าใจปัญหา และช่วยในการแก้ไขปัญหา มากน้อยเพียงใด.....

เหตุผล.....
.....
.....

บทที่ 3

การนำเสนอโครงการวิจัยและแลกเปลี่ยนความคิดเห็น

สาระสำคัญ

หลังจากที่ผู้เรียนได้ฝึกการทำโครงการวิจัยแล้ว จำเป็นต้องนำเสนอผลการวิจัย เพื่อรายงานในห้องเรียนอันเป็นประโยชน์ต่อการเสริมแนวคิด วิเคราะห์ข้อดีข้อด้อย และมีการเสนอแนวทางพัฒนาทักษะการวิจัยของผู้เรียนให้ก้าวหน้าต่อไป

ผลการเรียนที่คาดหวัง

ผู้เรียนมีความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับวิธีการและเทคนิคในการนำเสนอผลงานและการเขียนแสดงความคิดเห็น รวมทั้งสามารถนำความรู้ไปใช้นำเสนอผลการวิจัยของตนเองต่อผู้อื่นและร่วมแสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผลและอธิบายอย่างมีหลักคิดเชิงวิชาการได้

ขอบข่ายเนื้อหา

การนำเสนอผลงานและการเขียนแสดงความคิดเห็น

เนื้อหาสาระ

เรื่องที่ 1 การนำเสนอผลงาน

ในการวิจัยซึ่งหลังจากที่ผู้วิจัยได้ดำเนินการเสร็จสิ้นแล้ว การนำเสนอผลงานอาจจะอยู่ในรูปของการนำเสนอปากเปล่า หรือการนำเสนอในรูปแบบเอกสารก็ได้ ประเด็นต่าง ๆ ที่จะปรากฏอยู่ในการนำเสนอผลงานที่นับว่าเป็นประเด็นสำคัญจะประกอบด้วยส่วนต่าง ๆ คือ

1) ผลการวิเคราะห์ข้อมูลซึ่งจะเป็นการอธิบายถึงการวิเคราะห์ข้อมูลที่รวบรวมได้ ผลการวิเคราะห์จะดีหรือไม่ขึ้นอยู่กับความละเอียดและความชัดเจนของข้อมูลที่รวบรวม

โดยปกติการวิเคราะห์ข้อมูลจะอธิบายในรูปแบบของรูปภาพ แผนภูมิ ตาราง กราฟ ฯลฯ ที่ประกอบด้วยคำอธิบายแต่ละภาพที่ปรากฏ สิ่งที่ผู้วิจัยควรคำนึงก็คือ ผลการวิเคราะห์ไม่ควรจะมีแต่ภาพที่ปราศจากคำอธิบายเพราะจะไม่สื่ออะไรให้ผู้อ่านเข้าใจมากนัก นอกจากนี้ การเสนอผลงานวิจัยจะต้องแสดงถึงความคิดที่ต่อเนื่องเชื่อมโยง โดยที่ข้อความที่เขียนจะเป็นการเรียบเรียงความที่เป็นเหตุเป็นผลต่อกัน ในกรณีที่เขียนเป็นย่อหน้าแต่ละย่อหน้าจะเป็นการอธิบายถึงหนึ่งความคิด

2) การอภิปรายผล จะเป็นส่วนที่ผู้วิจัยจะต้องเชื่อมโยงกับการศึกษาค้นคว้าที่ดำเนินการมาก่อน ซึ่งส่วนใหญ่จะปรากฏอยู่ในรูปของการทบทวนวรรณกรรม เมื่อเป็นการนำเสนอผลงานที่ไม่มีความซ้ำซ้อน มีความแตกต่าง ซึ่งถ้าหากเป็นไปได้จะสะท้อนถึงผลงานวิจัยที่เป็นความคิดใหม่ ที่ได้จากการวิจัยของผู้วิจัย การอภิปรายผลจะต้องตอบสนองการตอบคำถามและการอธิบาย คือ วัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้แต่ละข้อ

สิ่งที่ผู้วิจัยจะต้องคำนึงก็คือ การอภิปรายผลจะไม่ซ้ำกับผลการวิเคราะห์ข้อมูล แต่จะเป็นการอธิบายหรือเรียบเรียงความคิดเห็นที่แสดงให้เห็นว่า การวิจัยเรื่องนี้มีผลผลิตหรือผลลัพธ์ที่เป็นประโยชน์หรือมีการประยุกต์นำไปใช้กว้างขวาง สนองตอบความต้องการของสังคม รักษาและไม่ทำลายสิ่งแวดล้อมอย่างไรบ้าง ตลอดจนได้นวัตกรรมอะไรจากการวิจัย และจะนำไปใช้ประโยชน์ได้อย่างไร

3) บทสรุปสำหรับการนำเสนอผลงานวิจัยที่ดีจะมีส่วนของบทสรุปที่สำคัญ 2 ส่วน ด้วยกันคือ

3.1) บทสรุปที่เป็นการอธิบายถึงการบรรลุวัตถุประสงค์ในแต่ละข้ออย่างไร ซึ่งจะไม่ใช่เป็นการสรุปเนื้อความที่ปรากฏในข้อต่าง ๆ ที่กล่าวไว้ในบทนำหรือระเบียบวิธีวิจัย แต่จะเป็นการนำเสนอผลของการวิเคราะห์ในประเด็นต่าง ๆ ที่แสดงถึงการบรรลุวัตถุประสงค์อย่างน้อยเพียงใดและอย่างไร ในบางครั้งเรียกบทสรุปสำหรับผู้บริหาร

3.2) บทสรุปที่เป็นบทคัดย่อ (abstract) ซึ่งโดยปกติจะเขียนเรียบเรียงเพียงหนึ่งย่อหน้าด้วยความเรียงกระชับรัดที่เน้นถึงวัตถุประสงค์ของการศึกษา วิธีการที่ใช้ตลอดจนผลการศึกษาที่ตรงกับบทวิเคราะห์ข้อมูล

จากความสำคัญของการนำเสนอผลงานวิจัยจะเห็นได้ว่า ข้อความที่ปรากฏอยู่ในข้อเสนอโครงการวิจัยและส่วนที่นำเสนอผลงาน จะนำเข้ามาผนวกด้วยกัน เรียกว่ารายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์ ส่วนการเรียบเรียงหัวข้อหรือประเด็นต่าง ๆ ก็ขึ้นอยู่กับรูปแบบของแต่ละองค์กร/หน่วยงาน กำหนดขึ้น

เรื่องที่ 2 การเขียนแสดงความคิดเห็น

ในการแสดงความคิดเห็นถึงสิ่งที่คิด สิ่งที่ตีความได้จากบันทึกที่อ่าน เพื่อเป็นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกับเจ้าของบันทึกและผู้สนใจที่ร่วมแสดงความคิดเห็นท่านอื่น ๆ นั้น การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเป็นสิ่งจำเป็นเพราะช่วยต่อยอดความรู้เพิ่มขึ้น และกระบวนการสุนทรียสนทนาก็เป็นสิ่งที่ควรนำมาใช้ร่วมแสดงความคิดเห็น การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นอาจจะมีทั้งการสนับสนุนหรือโต้แย้ง โดยทั้งหมดจะต้องมีวัตถุประสงค์เพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และต่อยอดความรู้เพิ่มขึ้น ก่อนแสดงความคิดเห็นควรตีความถ้อยแถลงความคิด แล้วจึงเรียบเรียงถ้อยคำด้วยภาษาสุภาพ ไม่ก้าวร้าว ไม่อวดแบ่งบารมีว่าตนเก่งเหนือใครและควรละเว้นจากอารมณ์ทั้งหลาย เพราะอาจจะทำให้สูญเสียโอกาสแห่งการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ได้ ตัวอย่าง เช่น

กรณีผู้เขียน ถ้าเจ้าของบันทึกเขียนผิด สื่อสารผิด หรือเข้าใจเรื่องราวผิด รวมทั้งคิดแตกต่างจากผู้อ่านด้วยความเกรงใจ อคติจากรักลำเอียงจากความชื่นชม ทำให้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นด้วยความชื่นชมไม่ได้

กรณีผู้อ่าน อ่านด้วยอคติด้านลบ คอยจับผิด ไม่เปิดใจรับรู้ ผู้อ่านเองนั้นแหละที่จะเสียโอกาสแห่งการเรียนรู้ไป

เพราะฉะนั้นสิ่งสำคัญที่สุดของการแลกเปลี่ยนแสดงความคิดเห็นอย่างมีสุนทรียสนทนา ก็คือการตั้งใจ ละทิ้งอคติทั้งหมดที่มีในใจ แลกเปลี่ยนความคิดเห็นและต่อยอดความรู้ในทางสร้างสรรค์

การต่อยอดความรู้ในทางสร้างสรรค์นั้นไม่จำเป็นต้องเห็นด้วยหรือชื่นชมยินดีเพียงอย่างเดียว ผู้ร่วมแสดงความคิดเห็นสามารถเขียนโต้แย้งหรือเขียนข้อความเห็นที่แตกต่างได้ แต่ต้องเขียนด้วยเจตนาที่ต้องการให้ความรู้นั้นเพิ่มพูนขึ้น เป็นประโยชน์มากขึ้น ซึ่งก็คือ การเขียนโต้แย้งอย่างสร้างสรรค์นั่นเอง

สำหรับเจ้าของบันทึกควรอ่านสิ่งที่ผู้ร่วมแสดงความคิดเห็นท่านอื่น ๆ ที่ได้แสดงความคิดเห็นไว้ โดยปราศจากอคติเช่นกัน และไตร่ตรองข้อคิดเห็นเหล่านั้นอย่างรอบคอบ เปิดใจรับฟัง แล้วจึงเขียนตอบไปอย่าละเลย

ขั้นตอนของการร่วมแสดงความคิดเห็นเพื่อการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ถือได้ว่าเป็นขั้นตอนที่สำคัญมาก เพราะขั้นตอนนี้จะเป็นขั้นตอนการต่อยอดความรู้ ซึ่งจะสามารถต่อยอดความรู้ออกไปได้มากน้อยเพียงใดนั้นก็ขึ้นอยู่กับเจ้าของบันทึกและผู้ร่วมแสดงความคิดเห็น ผู้อ่านนั่นเอง ว่าสามารถใช้สุนทรียสนทนาได้ดีเพียงใด

กิจกรรมท้ายบท

กิจกรรมที่ 1 ให้ผู้เรียนแสดงความคิดเห็น/อภิปรายเค้าโครงการวิจัยเรื่อง การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองของผู้เรียนนอกโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ศูนย์การเรียนรู้ชุมชนวัดแจ้ง พร้อมทั้งอธิบายเหตุผลประกอบพอเข้าใจ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

กิจกรรมที่ 2 ให้ผู้เรียนแสดงความคิดเห็น/อภิปรายรายงานการวิจัยเรื่อง การศึกษาผลการจัดทำบัญชีครัวเรือนของครอบครัว นายสมหมาย ชยันปลูก พร้อมทั้งอธิบายเหตุผลประกอบพอเข้าใจ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

บรรณานุกรม

ณัชชา ทะภูมินทร์. คู่มือการทำวิจัยอย่างง่าย. ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย
อำเภอสันติสุข, สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย
จังหวัดน่าน. น่าน. ม.ป.ป.

www.bloggang.com/mainblog.php?id=ajarnben.

www.kalia.exteen.com/220051124/enty-6-แคช.

www.thai-teacher.freevar.com/section - แคช.

www.wijai48.com/proposal/proposal_1.htm.

คณะผู้จัดทำ

ที่ปรึกษา

นายประเสริฐ บุญเรือง	เลขาธิการ กศน.
นายชัยศ อัมสุวรรณ	รองเลขาธิการ กศน.
นายวัชรินทร์ จำปี	รองเลขาธิการ กศน.
นางมารีสา โกเศยะโยธิน	ผอ.ศกพ.

ผู้กร่างและเรียบเรียง

นายสุชาติ ศรีนวนนัต	ข้าราชการบำนาญ สำนักงาน กศน.
นางสาวศิริวรรณ ทองสกุล	ครู คศ.3 ศกพ.

บรรณาธิการ

นายสุชาติ ศรีนวนนัต	ข้าราชการบำนาญ สำนักงาน กศน.
นางสาวศิริวรรณ ทองสกุล	ครู คศ.3 ศกพ.

ผู้พิมพ์ต้นฉบับ

นางสาวศิริวรรณ ทองสกุล	ครู คศ.3 ศกพ.
------------------------	---------------